

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
Centrul de Studii Internaționale și Drepturile Omului
Institutul Transfrontalier de Studii Internaționale și
Justiție Penală
Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie

Academia de Științe a
Moldovei

Academia Română
Institutul de Cercetări Juridice
„Acad. Andrei Rădulescu”

Institutul de Cercetări Juridice și Politice a Republicii Moldova

Associazione degli Studiosi di Diritto Internazionale ed Europeo di Roma

Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția

Accademia di Romania din Roma

Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni

Centrul de Documentare Europeană – Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

COLOCVII ȘTIINȚIFICE

Roma (Italia) Galați (România)
26-27.10.2018 23-24.11.2018

România și Italia. Cultura comună a memoriei ultimilor 100 de ani
*Memorie și identitate în dialogul româno-italian:
spații simbolice, aspecte juridice, istorice și filosofice*

Context

Pentru istoria României, desăvârșirea statului național unitar prin actele de autodeterminare din 1918 – Chișinău (8 aprilie), Cernăuți (28 noiembrie) și Alba Iulia (1 decembrie) – reprezintă evenimentul cel mai important și semnifică împlinirea idealului de a trăi liberi într-un stat independent care să-i cuprindă între fruntariile sale pe toți românii. „*Veritabilul fundament al unității românești* – aprecia istoricul Gheorghe I. Brătianu – *nu a fost stabilit nici la Saint Germain, nici la Trianon, el este rezultatul existenței însăși a poporului român, “enigmă și miracol al istoriei din sud-estul european”.*

România și Italia sunt două importante state în cadrul Uniunii Europene, cu tradiții culturale, politice, juridice, istorice și economice bine definite, care colaborează în beneficiul propriilor cetățeni și al celor comunitari, participând activ la activitatea instituțiilor Uniunii. Legate de originile istorice comune, de viziunea pe care o împărtășesc în privința necesității dezvoltării relațiilor bilaterale, în cadrul cărora schimburile economice au o pondere substanțială, România și Italia au pășit în secolul XXI conștientizând necesitatea de a-și cunoaște și prețui istoria, promovând o cultură a memoriei în măsură să cinstească înaintașii, dar și să constituie o sursă de

învățămintele pe temeiul cărora viitorul să poată fi construit pe principii unanim recunoscute, care să excludă arbitrariul și utilizarea forței în soluționarea diferendelor de orice fel la nivel regional și internațional. În calitate de țări membre ale Uniunii Europene, România și Italia sunt angrenate în procesul de menținere a echilibrului și păcii la nivel continental și internațional, asumându-și principiile dreptului internațional, normele dreptului Uniunii Europene și măsurile de guvernare specifice statului de drept.

La 21 aprilie/3 mai 1873 s-a deschis prima agenție diplomatică română la Roma, devenită apoi reprezentanța diplomatică a României în Regatul Italiei prin Legea din 2/14 februarie 1879. La 24 noiembrie/6 decembrie 1879 Italia a recunoscut independența României și l-a numit pe contele Giuseppe Tornielli Brusati di Vergano în calitate de trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la București; ca urmare, la 3/15 februarie 1890, România l-a numit pe Nicolae Kretzulescu trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Roma. Raporturile politico-diplomatice româno-italiene au înregistrat un parcurs fluctuant, datorat influenței asupra politicii externe a celor două state a evoluțiilor pe lan internațional și a opțiunilor guvernelor lor induse de obiectivele și interesele naționale. De-a lungul timpului, relațiile de cooperare dintre cele două state s-au dezvoltat și consolidat, iar în ultimele decenii au condus la susținerea și implementarea unor importate proiecte comune, regionale și internaționale, dar și la promovarea tradițiilor proprii și europene. În contextul mai amplu al relațiilor româno-italiene, dialogul juridic a ocupat un loc important: Codul civil român din 1864 s-a inspirat, în parte, din (proiectul) Codului civil Pisanelli; Codul comercial din 1887 a avut ca model codul italian din 1882; școala de drept italiană a constituit, în multe privințe, o sursă de inspirație pentru doctrina juridică românească, iar în perioada interbelică, cooperarea științifică în domeniu, cu precădere pe plan universitar, a cunoscut momente relevante prin contribuțiile unor personalități de prestigiu.

Prezența culturală instituțională română în Italia este datorată, în primul rând, activității Accademiei di Romania din Roma și Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția, ambele fondate în perioada interbelică, cu activitate notabilă în domeniul cercetării istorice, arheologice și lingvistice, a creației artistice și în general a promovării culturale. În unsprezece universități italiene – Bari, Cagliari, Cosenza, Milano, Napoli, Padova, Pisa, Roma, Torino, Udine, Veneția – sunt instituționalizate cursuri de limbă și literatură română, cultură și civilizație românească, iar în școli elementare și gimnaziale din numeroase regiuni italiene se desfășoară, sub coordonarea Institutului Limbii Române din București, cursurile din cadrul programului Limbă, cultură și civilizație românească dedicat prioritar elevilor de naționalitate română.

La București funcționează Institutul Italian de Cultură care, în strânsă colaborare cu Ambasada Italiei în România, promovează valorile culturii italiene, învățământul în limba italiană, organizează manifestări cultural-artistice (săptămâni ale cinematografului italian, conferințe, concerte, expoziții etc.), contribuind astfel la dezvoltarea relațiilor culturale italo-române.

Lucrările Colocviului vor viza cunoașterea și analizarea multiplelor aspecte ale relațiilor bilaterale româno-italiene, pe două domenii majore:

I. juridic:

– moștenirea antichității romane – dreptul roman și tradiția lui *jus commune*; punți cultural-juridice; identitate constituțională și integrare europeană.

II. istorico-filosofic:

– raporturi/interferențe italo-române; modele; mentalități; percepții; reprezentări.

I. Atât România, cât și Italia aparțin sistemului juridic romano-germanic, asimilând moștenirea dreptului roman și dezvoltările lui specifice în decursul istoriei în regiunile europene. Latinitatea limbii și romanitatea dreptului reprezintă aspecte determinante ale identității naționale, care au avut un rol determinant în evoluția istorică, afirmarea națiunii în procesul de modernizare și înfăptuire a unității statale și în exprimarea specificității în contextul integrării europene și al mondializării.

Procesul de constituire a statului modern român și italian a cunoscut asemănări, elemente comune, episoade de sprijin reciproc, în spiritul afirmării aspirațiilor naționale și al progresului economic și social. Asemănările de destin istoric și solida moștenire comună juridico-culturală au făcut ca unele acte legislative italiene să servească drept model modernității juridice românești și, în același context, a existat un viguros dialog între specialiștii în drept dintre cele două țări, precum cel din domeniul dreptului penal și filosofiei dreptului promovată de cărturarii Giorgio Del Vecchio și Mircea Djuvara. Ca state membre ale Uniunii Europene, cele două țări acordă o atenție deosebită receptării și aplicării dreptului comunitar, fiind totodată preocupate și de păstrarea și manifestarea propriilor virtuți identitare juridico-constituționale, inclusiv în contextul mondializării. Cu asemenea premise, continuarea și consolidarea dialogului cultural-juridic bilateral, în condițiile actuale, reprezintă o prioritate pentru ambele țări, ca element de dezvoltare într-o Europă comună și o societate globalizată.

II. Relațiile și interferențele româno-italiene, pe plan politico-diplomatic, economic, militar și cultural, reprezintă cea de-a doua componentă a acestui proiect, care și propune reflectarea din perspectiva istorico-filosofică, culturală în sens larg, a aspectelor ce au constituit componente ale legăturilor dintre cele două culturi și civilizații cu rădăcini comune, în contextul desfășurării primului conflict mondial și al evenimentelor care au dus la înfăptuirea, consolidarea și recunoașterea internațională a Marii Uniri. Istoricii și gânditorii din spațiul românesc au manifestat de-a lungul timpului o evidentă aplecare spre cultura și spiritualitatea spațiului latin, izvorul comun al latinității, apartenența la aceasta constituind unul dintre temeiurile conștiinței naționale românești. Mentalități și ethosuri înrudite, deschiderea și interesul reciproc dovedite în plan politic, economic, cultural arată, fără îndoială, faptul că cele două culturi și civilizații au (re)descoperit afinități care își aveau originea în trecutul istoric. Înfăptuirea Marii Uniri de la 1918 a reprezentat atingerea unui deziderat național, pe fondul sacrificiilor din perioada războiului și a ocupației străine, dar și al unor oportunități pe plan regional și internațional fructificate cu abilitate și determinare de România. Raporturile româno-italiene sunt parte a acestei complexe evoluții a relațiilor internaționale care au dus, atât în perioada războiului, cât și în anii tratatelor pentru încheierea păcii, la dinamizarea relațiilor bilaterale. Aprofundarea acestora, ca și mai buna cunoaștere a altor aspecte istorice și culturale ale raporturilor româno-italiene, reprezintă tot atâtea obiective ale lucrărilor manifestărilor științifice.

Date importante:

Locul și data desfășurării manifestărilor științifice:

26-27.10.2018 – Fondazione Ugo Spirito e Renzo De Felice din Roma (Italia);
23-24.11.2018 – Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați (România).

Limba colocviului:

– română și italiană (cu traducere simultană profesională);
– un autor poate prezenta o lucrare pentru una dintre sesiuni sau două lucrări diferite pentru fiecare dintre acestea.

Transmiterea rezumatului:	1 mai 2018
Avizul/Recomandarea Consiliului științific:	15 mai 2018
Transmiterea lucrării în extenso:	25 iunie 2018
Avizul/Recomandarea Consiliului științific:	15 iunie 2018
Transmiterea formei finale a lucrării:	30 iulie 2018

Detalii colocviu:

Webpage:	www.romania100.ugal.ro
Contact coordonator Colocviu:	romania100@ugal.ro
Contact coordonatori domeniul juridic (RO, IT):	juridic@ugal.ro ; giuridico@ugal.ro
Contact coordonatori domeniul istorie-filosofie (RO, IT):	istorie@ugal.ro ; storia@ugal.ro

Comitetul de organizare:

Prof. univ. dr. Florin Tudor (RO)
Prof. univ. dr. Mihai Floroiu (RO)
Prof. univ. dr. Ion Cordoneanu (RO)
Prof. univ. dr. Constantin Ardeleanu (RO)
Prof. univ. dr. Cristian Luca (RO)

Prof. univ. dr. Augusto Sinagra (IT)
Prof. univ. dr. Massimo Panebianco (IT)
Prof. univ. dr. Paolo Simoncelli (IT)
Dr. Valentina Ranaldi (IT)

Comitetul de program:

Prof. univ. dr. Mircea Duțu (RO)
Acad. dr. Ion Guceac (MO)
Prof. univ. dr. Liviu-Petru Zăpârțan (RO)
Prof. univ. dr. Ion Anghel (RO)
Prof. univ. dr. Corneliu Bîrsan (RO)
Prof. univ. dr. Ovidiu Predescu (RO)
Prof. univ. dr. Florin Tudor (RO)
Prof. univ. dr. Ion Cordoneanu (RO)
Prof. univ. dr. Constantin Ardeleanu (RO)
Prof. univ. dr. Cristian Luca (RO)
Conf. univ. dr. Ion Cârja (RO)
Cercet. șt. III dr. Mihaela Gligor (RO)

Prof. univ. dr. Augusto Sinagra (IT)
Prof. univ. dr. Anna Lucia Valvo (IT)
Prof. univ. dr. Massimo Panebianco (IT)
Prof. univ. dr. Paolo Bargiacchi (IT)
Prof. univ. dr. Patrizia De Pasquale (IT)
Prof. univ. dr. Ruggiero Cafari Panico (IT)
Prof. univ. dr. Gian Luigi Cecchini (IT)
Prof. univ. dr. Paolo Simoncelli (IT)
Prof. univ. dr. Eugenio Di Rienzo (IT)
Prof. univ. dr. Francesco Caccamo (IT)
Prof. univ. dr. Giuseppe Parlato (IT)
Expert dr. Michele Rallo (IT)

Condiții de publicare:

Materialele destinate publicării vor fi transmise de către autori numai în format electronic, la una dintre următoarele adrese de e-mail:

- domeniul juridic (RO):	juridic@ugal.ro
- domeniul juridic (IT):	giuridico@ugal.ro
- domeniul istorie-filosofie (RO):	istorie@ugal.ro
- domeniul istorie-filosofie (IT):	storia@ugal.ro

Rezumatele propunerilor de comunicări vor fi redactate în limba română și vor avea între 400 și 500 de cuvinte (excluzând titlul, cuvintele cheie și o scurtă bibliografie selectivă); materialele (studiile) transmise spre publicare trebuie să fie originale și nu pot depăși 25 de pagini.

Toate materialele vor fi redactate în limba română. Lucrările transmise vor fi supuse unui proces de evaluare, coordonat de Comitetul științific. Contribuțiile acceptate vor fi publicate în volumul colocviului, cu condiția ca cel puțin unul dintre autori să fi participat la conferință și să fi prezentat public comunicarea în cadrul lucrărilor manifestării. Forma finală a lucrării trebuie să îndeplinească cerințele de redactare, conform normelor tehnice specifice volumelor, care vor fi transmise în timp util participanților ale căror comunicări au fost acceptate spre prezentare publică. În privința comunicărilor acceptate spre publicare, editorii își rezervă dreptul de a le prelucra în conformitate cu normele tehnice ale volumelor, editate în limba română și în limba italiană (2 volume), dacă se vor înregistra inadvertențe în text sau în aparatul critic. Volumele vor apărea la una dintre editurile recunoscute pe plan științific din România/Italia.

Acceptarea contribuțiilor trimise spre publicare semnifică încheierea valabilă a contractului de editare; conform acestui contract, autorul cesionează cu titlu exclusiv dreptul de reproducere și de difuzare a operei sale. Comitetul științific nu-și asumă nicio răspundere pentru nerespectarea reglementărilor înscrise în legislația privind drepturile de autor. În caz de plagiat – parțial sau integral – întreaga răspundere, atât juridică (penală, contravențională, civilă), cât și deontologică revine în exclusivitate autorului.